

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 5Csp/12/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8320200353
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Kurucová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8320200353.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou, v spore žalobkyne Q. Š., nar. XX.X.XXXX, bytom G. U. V. XXX, zastúpenej JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom, ul. Sov. hrdinov 163/66, Svidník, proti žalovanej POHOTOVOSTĚ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie takto

rozhodol:

Žalovaný je p o v i n n ý uhradiť žalobkyni 150 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .

P r i z n á v a žalobkyni vo vzťahu k žalovanému právo na náhradu trov konania v celom rozsahu s tým, že o výške trov bude rozhodnuté po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa podala dňa 3.2.2020 na tunajší súd žalobu, ktorou žiadala, aby žalovaná bola povinná uhradiť jej 329,99 eur v lehote 3 dní od právoplatnosti rozsudku a nahradiť jej trovy konania. Podanú žalobu odôvodnila tým, že v konaní vedenom na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. XC/XX/XXXX bola ako spotrebiteľka úspešná v tom, že úver od žalovanej bol určený za bezúročný a bezpoplatkový a zároveň bola určená neprijateľná zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorila so žalovanou. Predmetný rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. XCo/XXX/XXXX.

2. V odôvodnení žaloby žalobkyňa poukázala na to, že z odôvodnenia rozsudku prvoinštančného súdu v konaní sp. zn. XC/XX/XXXX vyplýva, že zmluva o spotrebiteľskom úvere, ktorú uzatvorila so žalovanou neobsahovala údaj podľa § 9 ods. 2 písm. k) Zák. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a preto je v zmysle § 11 ods. 1 písm. b) a d) tohto zákona potrebné považovať poskytnutý úver za bezúročný a bezpoplatkový. Tiež poukázala na to, že súd v odôvodnení rozsudku konštatoval, že administratívny poplatok vo výške 105,70 eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere súd považoval za neprimerane vysoký, pretože išlo o 52,85% z poskytnutej sumy úveru. Súd zmluvnú podmienku obsahujúcu tento administratívny poplatok považoval za neprijateľnú a navyše poplatok za absolútne neplatný pre rozpor s dobrými mravmi.

Žalobkyňa žiadala, aby žalovaná bola zaviazaná uhradiť jej primerané finančné zadostučinenie v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, lebo ako spotrebiteľka si uplatňuje satisfakciu za porušenie jej spotrebiteľských práv, ktoré musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadostučinenie má mať sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy a zároveň má mať aj funkciu relutárnu. Žalovaná sa dopustila viacnásobného porušenia práv žalobkyne, keďže súd určil, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bezpoplatkový a navyše určil, že

zmluvná podmienka obsiahnutá v zmluve je neprijateľnou. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, žalobkyňa požadovala sumu 329,99 eur, ktorú žalovaná eviduje ako dlžnú sumu napriek tomu, že úver má byť bezúročný a bezpoplatkový a istinu úveru už uhradila.

3. Žalovaná sa k žalobe vyjadrila písomne tak, že nárok žalobkyne neuznáva a žiada podanú žalobu zamietnuť v celom rozsahu. Uviedla, že ustanovenie § 3 ods. 5 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa síce priznáva spotrebiteľovi právo domáhať sa primeraného finančného zadosťučinenia, avšak toto ustanovenie je potrebné vykladať reštriktívne. Je potrebné zohľadniť nielen úspešnosť účastníka, ale aj iné okolnosti, ktoré majú vplyv na konkrétny prípad. Priznanie finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Má za to, že rozhodnutie súdu v základnom konaní má dostatočný sankčný charakter v zmysle individuálnej a generálnej prevencie. Považuje žiadanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prisnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva. Má za to, že žalobkyňa žiadna ujma, ktorá by odôvodňovala priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nevznikla a preto jej priznanie by malo za následok spôsobenie hrubej nerovnováhy medzi právami a povinnosťami veriteľa a spotrebiteľa a to bez akéhokoľvek právneho dôvodu.

Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Finančnú náhradu by bolo možné priznať, ak by porušenie práva nebolo možné napraviť inak. Žalobkyňa však bola vo svojich predchádzajúcich konaniach úspešná a preto došlo k náprave porušeného práva. Žiadala, aby súd zobral do úvahy aj konanie samotnej žalobkyne, ktorá v rámci kontraktáčného postupu konala ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásila, že súhlasí s obsahom zmluvy, so všeobecnými podmienkami a nemá žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržať. Za spornú považuje žalovaný aj samotnú výšku požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia, ktorú žalobkyňa nijako neodôvodnila. Poukázala na to, že v zákone nie je bližšie konkretizované, podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznanie finančného zadosťučinenia primerané. Tento inštitút však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa sám zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkového vzťahu. Žalovaná žiadnym spôsobom žalobkyňu nenútila do záväzkového vzťahu a umožnila jej oboznámiť sa so zmluvnými podmienkami.

Poukázala na to, že primerané finančné zadosťučinenie má nesporne sankčnú funkciu a jeho cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a odradiť ho od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná funkcia teda trestá a súčasne má pôsobiť preventívne. Práve preventívna funkcia má pôsobiť naprieč existujúcich spotrebiteľských vzťahov, t. j. má pôsobiť aj na dodávateľa, ale aj na spotrebiteľa. Výšku žiadaného primeraného finančného zadosťučinenia nie je možné považovať za žiadnych okolností za primeranú a spravodlivú. Žiadala preto podanú žalobu zamietnuť a poukázala na niektoré rozhodnutia českých súdov a na aplikačnú prax v Českej republike.

4. Žalobkyňa na preukázanie opodstatnenosti podanej žaloby pripojila ako listinné dôkazy rozsudky OS Humenné a KS v Prešove. Žalovaná nepredložila žiadne listinné dôkazy, ani nenavrhol vykonať žiadne dokazovanie. Vyjadril sa iba písomne. Súd nad rámec navrhnutého dokazovania vypočul žalobkyňu, lebo konanie má spotrebiteľský charakter a súd môže vykonať aj taký dôkaz, ktorý nebol navrhnutý. Súd vypočul žalobkyňu k tomu, aby mohol rozhodnúť o výške primeraného finančného zadosťučinenia.

5. Vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rozsudkom tunajšieho súdu sp. zn. XC/XX/XXXX z 25.5.2016 súd určil, že úver zo Zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXX uzavretej medzi účastníkmi konania dňa 22.10.2013 je bezúročný a bez poplatkov. Zároveň určil, že zmluvná podmienka v Zmluve o spotrebiteľskom úvere z 22.10.2013 uvedená v bode II tejto zmluvy, v zmysle ktorej je žalobkyňa povinná zaplatiť administratívny poplatok vo výške 105,70 eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V odôvodnení tohto rozsudku súd konštatoval, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že v zmluve o úvere absentuje údaj požadovaný zákonom o spotrebiteľských úveroch v zmysle § 9 ods. 2 písm. k) a to údaj o termínoch splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Tiež mal za preukázané, že zo strany žalovaného došlo k uvedeniu zavádzajúcich údajov, pokiaľ sa jedná o výšku RPMN a takýmto postupom porušil zákaz klamať spotrebiteľa. Vzhľadom

na to súd rozhodol, že poskytnutý spotrebiteľský úver je potrebné podľa § 11 ods. 1 písm. b) a d) Zák. č. 129/2010 Z. z. považovať za bezúročný a bezpoplatkový. Tiež v súlade s ustanovením § 53 ods. 1 OZ považoval za neprijateľnú zmluvnú podmienku uvedenú v bode 2 predmetnej úverovej zmluvy, kedy sa žalobkyňa zaviazala uhradiť žalovanému administratívny poplatok vo výške 105,70 eur za administratívne náklady na vypracovanie a uzavretie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Konštatoval, že táto podmienka nie je len neprijateľnou zmluvnou podmienkou, ale prieči sa dobrým mravom a preto aj v rozpore s dobrými mravmi je neplatnou.

Tento rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 5Co/175/2016 z 9.3.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 28.4.2017.

6. Vo svojej výpovedi pred súdom uviedla, že so žalovanou v minulosti uzatvorila úverovú zmluvu, ale pre odstup času si na to podrobne už nepamätá. Mala finančné problémy, lebo bola nezamestnaná, bola vdovou a nemala dostatok finančných prostriedkov, tak si ich požičala. Poskytnutie úveru prebiehalo tak, že jej nikto nič nevysvetľoval, dali jej len podpísať papiere, s ničím nebola oboznámená, ani nemala možnosť si zmluvu a obchodné podmienky prečítať alebo sa s nimi oboznámiť. Spočiatku úver riadne splácala, ale potom sa dostala do existenčných problémov a so splátkami nepokračovala. Aj keď istinu už uhradila, žalovaná neustále navyšovala svoje nároky a chcela ďalšie peniaze. Žalobkyňa sa so žalovanou chcela dohodnúť na znížení splátok alebo na riešení situácie ináč, ale žalovaná to odmietla. Preto žalobkyňa vyhľadala pomoc organizácií, ktoré sa venujú ochrane spotrebiteľa a mala s tým spojené jednak psychické vypätie, ale aj finančné náklady, pretože musela viackrát vycestovať do Prešova a do Svidníka. Pracovník žalovanej voči nej vystupoval negatívne, pri telefonických kontaktoch bol nepríjemný a naliehal na zaplatenie ďalších a ďalších peňazí, hoci žalobkyňa už poskytnutý úver splatila. Preto sa obrátila so žalobou na súd a bola úspešná.

7. Podľa ustanovenia §1 ods. 1 Zák. č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, tento zákon upravuje práva spotrebiteľov a povinnosti výrobcov, predávajúcich, dovozcov a dodávateľov, pôsobnosť orgánov verejnej správy v oblasti ochrany spotrebiteľa, postavenie právnických osôb založených alebo zriadených na ochranu spotrebiteľa (ďalej len "združenie") a označovanie výrobkov cenami.

Podľa ustanovenia §3 ods. 5 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej „Zákon o ochrane spotrebiteľa“), proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

Podľa ustanovenia §4 ods. 2 Zákona o ochrane spotrebiteľa, predávajúci nesmie ukladať spotrebiteľovi povinnosti bez právneho dôvodu, upierať spotrebiteľovi práva podľa §3, používať nekalé obchodné praktiky a neprijateľné podmienky v spotrebiteľských zmluvách.

Podľa ustanovenia §2 ods. 1 písm. a) 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy (ďalej len „Zákon“), spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme.

Podľa §52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, účinného v čase uzatvorenia zmluvy o úvere, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa §54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred

vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

8. Podľa čl. 3 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán vzniknutých na základe zmluvy, ku škode spotrebiteľa.

Podľa čl. 3 ods. 2 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú, ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky, najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevyklučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz.

Podľa čl. 3 ods. 3 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, príloha obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

Podľa čl. 5 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, v prípade zmlúv, kde sú všetky alebo niektoré podmienky ponúkané spotrebiteľovi v písomnej forme, musia byť vždy tieto podmienky vypracované v jednoduchom zrozumiteľnom jazyku. Kde existuje pochybnosť o zmysle podmienky, prednosť má interpretácia priaznivejšia pre spotrebiteľa. Toto pravidlo interpretácie neplatí v súvislosti s postupmi stanovenými v článku 7 (2).

Podľa čl. 6 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 ods. 1 Smernice Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993, členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a súťažiacich existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

9. Podľa citovaného ustanovenia §3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, má spotrebiteľ právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa zodpovedá, avšak iba za predpokladu, že spotrebiteľ na súde úspešne uplatní porušenie práva na ochranu spotrebiteľa. Uvedené právo nie je možné zamieňať s právom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Predpokladom pre priznanie nároku je skutočnosť, že v konaní spotrebiteľ uplatnil nárok, ktorý vznikol porušením práv spotrebiteľa, teda práv nie len podľa zákona č. 250/2007 Z.z., ale aj práv podľa piatej hlavy prvej časti Občianskeho zákonníka, zákona o spotrebiteľských úveroch. Uplatnením práva nemožno rozumieť iba podanie žaloby spotrebiteľom, ale takýmto konaním je aj účinná obrana spotrebiteľa v konaní začatom na podnet dodávateľa.

Účelom poskytnutia zadosťučinenia je odčinenie ujmy a útrap, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky alebo je vystavený bezprostrednej hrozbe nezákonných nárokov, je bezdôvodne sankcionovaný, znevýhodňovaný, diskriminovaný.

Predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom. Zákon nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde a toto je spôsobilé privediť spotrebiteľovi ujmu.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, pretože stačí, ak tá ujma tu je. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

Najvyšší súd Slovenskej republiky poznamenal, že pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť úspešné uplatnenie konkrétneho nároku z porušenia práva alebo povinnosti napr. nároku na náhradu škody, na vydanie bezdôvodného obohatenia alebo aj na určenie neprijateľnosti konkrétne vymedzenej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (pozri uznesenie NS SR, sp. zn. 6Cdo/389/2015 zo dňa 14.9.2016).

V súvislosti s výkladom samotného pojmu „úspešné uplatnenie práva“ zo strany spotrebiteľa, súd poukazuje aj na interpretačné pravidlo citované v rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 4 Obdo 45/2012 zo dňa 24. júna 2013, podľa ktorého „pri nejednoznačnom výklade akejkoľvek problematiky týkajúcej sa ochrany spotrebiteľa, je potrebné uprednostniť vždy ten výklad, ktorý sleduje záujem spotrebiteľa“.

Vychádzajúc z uvedeného porušenia práv žalobkyne ako spotrebiteľa zo strany žalovaného, intenzity zásahu do práv spotrebiteľa, výšky nedôvodne požadovanej sumy žalovaným, dĺžky trvania závadného stavu a konania a objektívnej spôsobilosti tohto konania vyvolať negatívne dôsledky v súkromnom a spoločenskom živote žalobcu, považoval súd právny základ nároku na finančné zadosťučinenie za plne dôvodný.

10. Súd mal za preukázané, že žalobkyňa ako spotrebiteľka bola v konaní OS Humenné sp. zn. 7C/48/2016 úspešná v tom, že úver, ktorý jej bol poskytnutý na základe úverovej zmluvy uzavretej so žalovaným bol určený za bezúročný a bezpoplatkový a zároveň z tejto zmluvy bola jedna podmienka určená ako neprijateľná. Rozsudok bol potvrdený rozsudkom KS v Prešove sp. zn. 5Co/175/2016. Nárok žalobkyne bol teda čo do základu preukázaný, lebo žalobkyňa ako spotrebiteľka v inom súdnom konaní úspešne uplatnila svoje právo, pričom porušenia tohto práva sa dopustila žalovaná. Súd sa nestotožnil s obranou žalovaného v tom, že priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak. Naopak, samotné ustanovenie § 3 ods. 5 predpokladá, že spotrebiteľovi, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti bude priznané primerané finančné zadosťučinenie a to od toho, kto za porušenie práva zodpovedá. Toto ustanovenie nepočíta s morálnou, ale výlučne len s finančnou satisfakciou, lebo iba taká sankcia môže odradiť dodávateľa od ďalšieho porušenia práv spotrebiteľov v iných veciach. Výpoveďou žalobkyne sa nepreukázalo tvrdenie žalovaného, že žalobkyňa pri uzatváraní zmluvy postupovala ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásila, že s obsahom zmluvy a so všeobecnými podmienkami bola oboznámená a plne s nimi súhlasí. Žalobkyňa vo svojej výpovedi uviedla, že postup pri poskytovaní úveru bol taký, že musela podpísať predložené listiny bez toho, aby jej bolo čokoľvek vysvetlené alebo aby mala možnosť sa s nimi dôsledne oboznámiť, eventuálne s niečím nesúhlasí. Musela podpísať predložené listiny tam, kde to bolo potrebné a to bez akejkoľvek možnosti sa oboznámiť s ich obsahom. Súd má za to, že žalobkyňa pri uzatváraní predmetnej zmluvy so žalovanou nepostupovala ľahostajne a nezaujímal sa o svojej povinnosti vyplývajúce jej z existujúceho vzťahu. Ak by žalobkyňa mala akékoľvek výhrady voči predloženým listinám, je zrejme, že žiadaný úver by jej nebol poskytnutý. Súd má za to, že primerané finančné zadosťučinenie plní sankčnú funkciu, avšak nie vo vzťahu k spotrebiteľovi, ale k dodávateľovi, lebo ten v danom prípade porušil práva spotrebiteľa a ustanovenie § 5 ods. 3 Zák. č. 250/2004 Z. z. určuje, že nárok na primerané finančné zadosťučinenie má spotrebiteľ a to voči dodávateľovi, u ktorého bolo preukázané, že porušil spotrebiteľské práva. Teda súd vec uzatvoril tak, že čo do základu je podaná žaloba dôvodná, lebo porušenie práv žalobkyne ako spotrebiteľky už bolo preukázané rozhodnutím súdu a súd v prebiehajúcom konaní o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia ani nie je oprávnený revidovať právoplatný rozsudok, v ktorom porušenie práva žalobkyne ako spotrebiteľky bolo konštatované, pričom za porušovateľa bola určená žalovaná.

11. Súd sa však nestotožnil s výškou uplatňovaného nároku, ktorý žalobkyňa odôvodnila tým, že žalovaná voči nej eviduje ešte dlh vo výške 329,99 eur, hoci istinu už splatila a úver je považovaný za bezúročný a bezpoplatkový. Súd sa nestotožnil s tým, že výška primeraného finančného zadosťučinenia by sa mala rovnať sume, ktorú žalovaná voči žalobkyňi eviduje vo svojom účtovníctve ako dlh.

12. Výška primeraného finančného zadosťučinenia nie je predmetom žiadnej právnej úpravy, preto ustálenie výšky primeraného finančného zadosťučinenia je na úvahe súdu a súd v rámci voľnej úvahy vyhodnocuje primeranosť s ohľadom na konkrétne okolnosti veci.

Pri určovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závadného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. V dôsledku konania žalovaného žalobkyňa musela chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou, s čím súvisí vynakladanie prostriedkov a času na vyhľadanie odbornej pomoci.

„Treba mať pritom na zreteli, že primerané finančné zadosťučinenie je nárokom, z podstaty ktorého vyplýva jeho imateriálna povaha, čo znamená, že pri rozhodovaní o ňom nie je možné vychádzať z aspektov materiálnej povahy, keďže tieto sú základom pre uplatnenie iných nárokov, napríklad náhrady škody. Ide o prostriedok satisfakčný, vykazujúci však aj sankčnú povahu, nakoľko dôsledkom zaplatenia zadosťučinenia je úbytok v majetkových aktívach osoby, ktorá právo porušila. Sankčná stránka má u finančného zadosťučinenia len vedľajší dôsledok nakoľko pre účely represie slúžia iné odvetvia práva, civilné nároky majú kompenzačný, nie sankčný charakter. Keďže pri stanovení rozsahu zadosťučinenia je rozhodujúcou primeranosť, zadosťučinenie má zodpovedať povahe ujmy, primeranosť musí byť posudzovaná z objektívnych hľadísk, kritéria subjektívnej a sankčnej povahy nie sú z hľadiska primeranosti výšky určujúce“ Rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 21. 2. 2018 sp. zn. 9Co/61/2018.

13. Súd nevyhovel žalobe v celom rozsahu pokiaľ ide o uplatnenú výšku primeraného finančného zadosťučinenia, lebo ju považoval za neodôvodnenú a neopodstatnenú. Z výsluchu žalobkyne vyplynulo, že požiadala o úver z dôvodu, že mala finančné problémy a tento úver jej bol poskytnutý. Úver splácala až do času, kedy sa dostala do takej finančnej situácie, že v splátkach už nemohla pokračovať. Preto sa obrátila na organizáciu poskytujúcu poradenstvo spotrebiteľom a mala s tým spojené aj finančné náklady. Obťažovalo ju to, že pracovníci žalovanej jej telefonovali a vymáhali od nej ďalšie plnenia, hoci si bola vedomá, že istiny už splatila. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd zobral do úvahy aj skutočnosť, že žalobkyňa poskytnutý úver preplatila len o 2 eurá a v ďalších splátkach nepokračovala. Splácanie dlhu voči žalovanej tak nezhoršilo jej ekonomickú situáciu, lebo zaplatila len toľko, koľko jej žalovaná poskytla. Primerané finančné zadosťučinenie nemôže nahrádzať nárok na náhradu škody a teda súd nemohol zohľadniť náklady, ktoré žalobkyňa musela uhradiť ako cestovné, keď vyhľadala právne služby. Túto skutočnosť však súd zohľadnil pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia, rovnako ako skutočnosť, že žalobkyňa bola obťažovaná telefonátmi zo strany žalovanej. Žalovaná kontaktovala žalobkyňu a žiadala zaplatenie ďalších splátok, hoci musela mať vedomosť o tom, že poskytnutý úver musí byť považovaný za bezúročný a bezpoplatkový a teda mimo istiny nemá nárok na úhradu poplatkov a úrokov. Súd priznal žalobkyňi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 150 eur a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol, lebo má za to, že takáto výška je dostatočnou sankciou pre žalovaného za to, že so žalobkyňou uzatvoril zmluvu, ktorá obsahovala neprijateľnú zmluvnú podmienku a že vymáhal plnenie aj nad rámec poskytnutej istiny. Súd zohľadnil, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia a recidívy porušenia spotrebiteľských práv. Zároveň však tento inštitút nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobkyne alebo kompenzáciu jej majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni satisfakcie a musí odradiť dodávateľa od porušenia jej spotrebiteľských práv. Súd považoval priznanú sumu 150 eur za primeranú a dostatočnú. V prevyšujúcej časti tak žalobu zamietol.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 255 C.s.p., podľa ktorého súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

V prejednávanej veci výška plnenia závisela od úvahy súdu. Úspech sa skúma čo do právneho základu a nie čo do výšky priznaného nároku. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná čo do základu. Výška závisela od úvahy súdu, ktorú nemohla predvídať. Žalobkyňa bola plne procesne úspešná, lebo mal plný úspech čo do základu uplatneného nároku a výška plnenia závisela výlučne od úvahy súdu, preto má právo na plnú náhradu trov konania iba z prisúdenej sumy (nie zo sumy žalovanej).

Podľa rozhodovacej praxe Krajského súdu v Prešove konania, v ktorých rozhodnutie o výške plnenia závisí od úvahy súdu, predstavujú výnimku zo zásady zodpovednosti za výsledok sporového konania. Úvaha súdu sa môže týkať len skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia (nie základu uplatneného nároku). Pre priznanie plnej náhrady trov konania v tomto

prípade nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu sporovej strany (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti). Úvaha súdu o výške plnenia sa musí opierať o hmotné právo, spravidla o právne normy, v ktorých je rozsah nároku upravený vymedzením právne relevantných kritérií, jeho samotné určenie (vyčíslenie) vyplýva z konkrétnych okolností danej veci. Pre priznanie plnej náhrady trov konania nie je podstatný rozsah čiastočného úspechu (v nepatrnej časti alebo prevažnej časti), a to ani to, akú sumu v pomere k súdom priznanej sume strana uplatňovala. Za neúspech sa nepovažuje rozdiel medzi uplatňovanou a priznanou výškou nároku. Predpokladom pre aplikáciu tohto ustanovenia je výlučne skutočnosť, že rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu (pozri rozsudky Krajského súdu v Prešove napríklad sp. zn. 13Co/49/2018 zo dňa 28.1.2019, 24Co/49/2017 zo dňa 22.2.2018, 18Co/92/2018 zo dňa 16.01.2019).

O výške trov konania rozhodne súd samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku v súlade s ustanovením § 262 ods. 2 C.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.